U. B. BERGEN
16/11 43
Ms. 1568 I g 4

M Ø T S E I R 7/9-43.

Nyhetene fra tirsdag til fredag.

Churchill sa bl.a. i sin tale tirsdag: "Etter krigen vil Storbritannia gjøre alt for å utbygge samarbeidet med Russland. Både Roosevelt og jeg ser imøte en konferanse med Stalin, men først må de tre lands utenriksministre drøfte sakene hvoretter statssjefene tar den endelige avgjørelse. Det er naturlig at den russiske kritikk krever en front nr. 2. Vi tar gjerne imot velvillig kritikk og føler oss ikke støtt over det. Jeg ser fram til den dagen da vi kan opprette en front nr. 2, og personlig er jeg for en front nr. 3 såvel som en front nr. 2. Alle venter vi på den dagen som snart skal komme."-Han fortsatte: "Vi har to vellykkede felttog bak oss, det på Sicilia og det i Nordafrika, og vi har tatt fra Italia lysten på krigen. Dette land må betale en svær pris for den ulykke dårlig ledelse har ført det ut i. Tyskerne må trekke tropper fra Frankrike for å holde styr på landet og for å holde krigen vekke fra sitt eget land. På grunn av våre angrep fra luften i vest har tyskerne måttet trekke størstedelen av sitt luftvåpen vekk fra russefronten. Vi har det strategiske initiativ såvel på Atlanterhavs- som Midtelhavskysten". Til slutt sa Churchill: "Jeg er blitt spurt flere ganger om jeg tror på en slutt på krigen i år eller om den vil bli holdt gående et år til. Mange er altfor optimistiske. Det er nytteløst å gjette, for meget kan skje. Tyskland er ennå sterkt, men det er omgitt av et hat som ingen nasjon menesinne før har vært det. Vi hadde ikke forberedt oss på å gå inn i denne krigen, men tok den på oss fordi plikten og æren bød oss det. Vi har en stor oppgave som vi uten vakling vil gjennomføre og med de aller største anstrengelser. Når det store slag en gang faller - og ingen ønsle vel at jeg skal fortelle når og hvor det skal skje - da vil det ikke bli sløst med soldater for å tilfredsstille prestisjehensyn. USA, Sovjet, Kina og alle våre allierte vil fortsette til arbeidet er gjordt og verden kan vende seg med nytt håp mot en varig fred."

Invasjonen på Italias tå.

Onsdag ble det meldt at slagskipene "Rodney "Nelson" og slagkrysseren "Orion" og 9 jagere hadde utført det kraftigste flåteangrep i denne krigen mot den italienske kyst. De største granatene som ble avfyrt var på 1 tonn. Boggia Calabria var dekket, og kystbatteriene som prøvde å besvare ilden, ble hurtig satt ut av spillet. Samtidig ble det meldt om intens luftvirksomhet som gav en ane at en invasjon var i vente. Den kom fredag. Da ble følgende kommunike sendt ut: "Britiske og kanadiske tropper fra den 8. Army, støttet av allierte sjø- og luftstridskrefter, landet på det italienske fastland på den andre siden av Messinastredet kl. 4,30 i morges. Troppene ble satt i land fra britiske landgangsbåter konvoiert av kryssere, destroyere og kanonbåter. Forut for landgangen bombarderte britiske krigsskip i flere timer kystbefestningene, som ble brakt til tavshet. Under dekke av britisk artelleri og flåtens

kanoner ble troppene satt i land." Kort etter landgangen ble det kringkastet en meldin til det italienske folk fra Algiere. Italienerne ble anmodet om å ønske de allierte velkommen som befriere på samme måte som deres forfedre hilste Garibaldi. Fra Spania ble det meldt at det brøt ut fredsdemonstrasjoner overalt i Italia da meldingen kom om at de allierte var gått i land. Senere ble meldt at engelskmennene hadde etablert et brohode og at de gikk langsomt men sikkert innover i landet. Kraftige luftbombardementer ble forsøkt mot hovedjernbanelinjen mot Brennerpasset på 3 steder, nemlig mot Bolzano, der hovedlinjen og jernbanebroen ble ødelagt, mot Trento der de to jernbanebroene ble smadret og mot Bologna, der linjen samt godstog og jernbanestasjoner ble ramponert. 32 aksefly ble skutt ned. De allierte mistet 15. Allierte fly har streifet rundt hele den italienske kyst i håp om å treffe aksefly, men forgjeves. Den amerikanske utenriksminister Cordell Hull sa fredag: "Den amerikanske regjering er ikke beredt til å motta fredstilbud fra Badoglio. Den godtar bare overgivelse på slagmarken." 3 marskalker er arrestert i Italia, nemlig Del Bono, Cavelliero og Galbiati. For å tilfredsstille opposisjonen i Italia har regjeringa igangsatt rettsforfølgelse og arrestasjon av fremstående korrupte fascistledere. Størstepartén av Cianos formue og godser er således konfiskert. Blant de som er arrestert av politikere er Farinacis hustru og to fremstående fascister.

Østfronten:

De russiske offensivene vest for Kharkow, i Brjanskområdet og i Donetzområdet fortsetter. Vest for Kharkow har russerne festnet sitt grep på jernbanelinjen Kharkow-Poltawa. Her er jernbaneknutepunktet Ljubotin, 25 km. vest for Kharkow, erobret. Fra Ljubotin går jernbanen nordover til Sumy, som også er et viktig jernbaneknutepunkt. Torsdag ble så Sumy erobret. Den ligger 160 km. n.v. for Kharkow og ble tatt med storm av russerne. Fredag var russerne allerede 12 km. vest for Sumy, og på enkelte avsnitt flyktet tyskerne i vill uorden. Russerne var da 30 km. fra Konotop, som nå blir truet. 200 bebodde strøk ble gjenerobret under denne framrykkingen. I Brjanskområdet ble på 2 døgn 220 byer og landsbyer gjenerobret, deriblant byene Glikhow og Rylsk. Disse byene ligger rett vest for Kursk og øst for Dnjeprs øvre løp, som ble overskredet torsdag. Da foretok russerne også en stor omgående bevegelse om Brjansk slik at de kunne angripe byen fra ryggen. I Donetzområdet har russerne erobret Kotelnikowo og står 25 km. s.ø. for Stalino. På andre kanter står de knapt 40 km. fra byen. Videre har russerne erobret byene Lissiskansk og Vorosjilovsk og dessuten byen Buderkowo ved Det Asowske Hav. Hele garnisoner vest for denne er blitt avskåret. Tyskerne er på vill flukt, og de tyske offisere bryter inn i husene og krever utlevert sivile klær. Tyskerne trekker seg tilbake i en fart som går opp i 20 km. om dagen. Ved Taganrog mistet tyskerne 35.000 drepte og 5.000 fanger. På Smolenskfronten har russerne rykket fram og er kommet vest for Dorogobusch, som er erobret. De er kommet inn i et område der det er dusinvis av bilveier. Tyskerne yter meget hårdnakket motstand og har satt inn motangrep med tanks og infanteri.

Vestfronten:

Natt til tirsdag ble mål i Rhinland kraftig bombet. Først og fremst gikk det ut over München-Gladbach og Duisburg, der det er kjemisk industri og fremstilling av tekstil og ammunisjon. Samtidig ble jernbanemål i Frankrike, Holland og Belgia bombet. 3 tyske jagere ble skutt ned, og 28 allierte fly savnes. Natt til onsdag ble Berlin utsatt for et kraftig, konsentrert flyangrep. Allerede over Kanalen utspandt det seg svære luftkamper mellom britiske ledsagerfly og tyske jagere. De allierte mistet 43 fly. Forøvrig er Berlin hver eneste natt hjemsøkt av Moskitofly. Flyplasser og jernbanemål i Nederlandene og Frankrike ble også denne natten bombet. Ved fotografering over Berlin torsdag og fredag ble veldige røkmasser observert. ~~XXXXXXX~~ Torsdag bombet flygende festninger Coutron-Renault-verkene i utkanten av Paris med stor styrkning. Det var motorfabrikker og flyverksteder som var målet. 4 tyske jagere ble skutt ned. Dessuten ble flere tyske flyplasser i Nordfrankrike og Holland bombet. 12 allierte gikk tapt mot ialt 39 ~~xxxxxxxx~~ tyske. I det krigsåret som utløp 3/9 ble det i alt sluppet 96.000 tonn bomber, derav 19.000 bare i august. 16.000 ble sluppet over Tyskland og 3.000 over Italia. Fra Tyskland meldes om økende kaos og redsel og at Wien blir evakuert.

Fra Stillehavet meldes at amerikanerne har okkupert Arundeløya i Salomongruppen. På New Guinea er det japanske hovedkvarter kraftig bombet, og masser av forsyninger og materiell ble ødelagt. Siste måned mistet japanerne i alt 191 fly under luftkamper i Salomonøygruppen. Amerikanerne mistet 14, men 6 av flygerne er redget.

I Polen er en bred stripe land blitt systematisk avfolket av tyskerne. Mennene er enten drept eller sendt til tvangsarbeid. Kvinner og barn er i stor utstrekning blitt drept eller sendt til konsentrasjonsleir. I mange tilfelle er polske barn solgt til tyske bønder. En hemmelig polsk kringkaster sier: "La oss ikke være tilfredse med selvforsvar. Vi skal ta hevn. Vi skal avspore tog og foreta tokter mot tyske forlegninger. Vi slal dømme til døden tyskere som er skyldige i særlig undertrykkelse av polakker, og vi skal sørge for at dommen blir fullbyrdet."

Den finske riksdag holdt fredag et hemmelig møte. Det er første gang på 2 år riksdagsmennene har fått lov til å si sin mening. Den finske presse behandler nå krigsproblemene åpent. "Helsinki Sanomat" skriver: "Våre borgere må få en forsikring om at vår utenrikspolitikk blir ført uten forut inntatte ideer." En annen avis skriver: "Vi burde ikke sitte med hendene i kors og vente, men tvertimot ta initiativet selv." "Svenska Pressen" skriver. "Vi har gått med skylaper lenge nok. Vi må nå se kjennsgjerningene som de er."
I Danmark fortsetter uroligheetene. I Nestved måtte tyskerne ta maskingeværer til hjelp, og de truer med å skyte hver 10. mann av de streikende dersom de ikke vil begynne arbeidet igjen. Bare søndag aften ble 23 mennesker drept og 17 såret i Kjøbenhavn fordi de ikke inneholdt innepåbudet. Bl. de drepte er redaktør Karl Clementsen.

Nyhetene lørdag, søndag og mandag morgen.

Natt til lørdag ble Berlin igjen bombet. Flyene kastet 1.000 tonn bomber i løpet av 20 minutter. Mål i Rhinland ble også angrepet. 22 fly savnes. Andre fly angrep flyplasser i Nord-Frankrike og verksteder for reparasjon av fly. Armiens, Abeville, Rouen og Lille ble bl. a. angrepet. Her ble 29 tyske fly skutt ned mens 12 egne savnes. Norske fly tok del i angrepene og var med på å skyte ned ialt 17 aksefly. Natt til mandag var store styrker britiske fly over Tyskland igjen, men detaljene mangler.

Langtrekkende kanoner på den engelske kyst innledet lørdag en artelleriduell medtyske stillinger på franskekysten. Duellen varte i 3 kvarter.

Invasjonen i Italia utvikler seg tilfredsstillende. Nye forsyninger kommer stadig til sammen med forsterkninger. De er beskyttet av 4 slagskip og andre enheter av flaten. Byene som er erobret, er Reggio, Calabria, Casentea og Cotrone og sist Melita. Engelskmennene støter nå mot Banjva. Tyskerne trekker seg nå ut av Sør-Calabria, og italienerne nytter ethvert høve til å overgi seg. De strømmer over til de allierte. Den første dag bare ble det således tatt 2.500 fanger. Tallet øker stadig. En regner med at det er 400.000 tyskere i Italia. Det har vært voldsomme allierte flyangrep mot alle knutepunkter for jernbaner og veier helt opp til Neapel.

I Russland fortsetter den røde arme framgangen. Ved Smolensk er 100 bebodde strøk erobret, og russerne står 25 km. fra det viktige knutepunktet Konotop, hvis fall betyr at sørfronten og nordfronten i Russland blir avskåret i to. Proletarsk-Putiyl og Alttywnopko er erobret. I Donets er det viktige knutepunkt for jernbanen Novajsk erobret, likeens Debanssbo. Videre er det viktige sentret for jernindustrien Arcteowsk inntatt, og russerne står 30 km. fra jernbaneknutepunktet Bakma. I Søravsnittet er dessuten Kuter og Michaitowski erobret. 17.000 tyskere falt siste døgn. I Meriopolavsnittet falt det i de siste dagene 20.000 tyskere, og på 1 måned har tyskerne i søravsnittet mistet 125.000 falne, 12.000 fanger og 2.000 fly. I disse tallene er tapene fra Taganrog ikke regnet med. Seneste melding fra Russland gir ut på at russerne siste døgn gikk fram 10-15 km. i søravsnittet og erobret 120 landsbyer og byer og dessuten 300 bebodde strøk på andre avsnitt.

Jugoslaviske friskarer har erobret byen Souza.

Fra Oslo blir det trukket gestapotropper til Kjøbenhavn.

Ribbentrop og Antonescu er kommet til Sofia.

Riiser-larsen brakte en hilsen til hjemmefronten fra London og sa til slutt: "Nå ser vi dagen gry da vi kommer hjem - og hvilken dag!"

"Brødre til sol og til frihet,
brødre mot lyset vi går.
Frem i fra fortidens mørke
fremtiden lysende står."